

MADEN İŞÇİLERİNE ZORUNLU FERDİ KAZA SİGORTASI ŞARTI *CONDITION OF COMPULSORY INDIVIDUAL ACCIDENT INSURANCE OF MINING WORKERS*

Cumhur Sinan ÖZDEMİR(*)

ÖZ

06.05.2015 tarih ve 29347 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’na hazırlanan “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği”ne göre yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için sigorta poliçesi yaptırmak zorundadırlar. Yasal zorunluluk 10 işçiyi aşan üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personele sahip işletmeler için geçerlidir. Sigortanın teminatları sakatlanma ve ölüm halinde kişi başına 150.000 TL, net prim ise 700 TL olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Maden, yer altı kömür madenciliği, yer üstü kömür madenciliği, üretim, ölüm

ABSTRACT

According to “Mine Workers Compulsory Individual Accident Insurance Tariff and Order Communiqué” no. 29347, gazetted by the Prime Ministry, Undersecretariat of Treasury, on 6 May 2015, underground and surface mining and other mining operations must insure their personnel employed in production and pre-production operations against potential accidents that may occur during business activities. The legal obligation is valid for those who employ more than ten workers. The insurance benefit is 150.000 TL and the net premium is 700 TL per person.

Keywords: Mine, underground coal mining, surface coal mining, production, death

* İş Başmüfettişi

1- GİRİŞ

06.05.2015 tarihinden itibaren 10 işçiden fazla işçi çalıştıran yerüstü ve yer altı kömür madenciliği faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere, üretimde çalışan personeli kazalara karşı sigortalama zorunluluğu getirilmiştir.

06.02.2015 tarih ve 29259 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2015/7249 sayılı kararı ile yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası” yaptırmak zorunluluğu getirilmiş, ancak yayım tarihinden 3 ay sonra yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

06.05.2015 tarih ve 29347 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği” ile Bakanlar Kurulu kararı yürürlüğe girmiştir.

2- MADEN ÇALIŞANLARIN FERDİ KAZA SİGORTASI

06.02.2015 tarih ve 29259 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2015/7249 sayılı kararı ile uygulamanın niteliği belirlenmiştir.

2.1- Sigorta Yaptırma Zorunluluğu

Yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası” yaptırmak zorundadırlar. Sigorta poliçesi münhasıran üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan tesis personeli için düzenlenecektir. Zorunlu sigorta üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personel için söz konusudur. İsteğe bağlı olarak diğer tesis personeli içinferdi kaza sigortası düzenlenebilir.

2.2- Sigorta Poliçesi

Yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, faaliyette bulunmak için ilgili kamu kurumlarına yapılan ruhsat başvurularında sigorta poliçesi şartı aranacaktır. Sigorta poliçesi yaptırmadan veya yürürlükte bir sigorta poliçesi bulunmadan yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetinde bulunamayacak ve bu faaliyetlerine devam edemeyeceklerdir.

2.3- Sigorta Poliçesi Tanzimi ve Takibi

Sigorta poliçesi yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerce düzenlettirilecektir. Söz konusu gerçek ve tüzel kişilerin sigorta talebi üzerine sigorta şirketince, faaliyetin yapılacağı tesisin, Hazine Müsteşarlığınca ilgili kurumların görüşü de alınmak suretiyle belirlenecek asgari sigortalama şartlarını sağladığının tespitini teminen, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca levhaya kayıtlı olan sigorta eksper marifetiyle risk

incelemesi yaptırılıp, risk inceleme bedeli sigorta şirketince ödenecektir. Risk inceleme sonucunda faaliyetin yapılacağı tesisin asgari sigortalama şartlarını sağladığının tespiti üzerine ilgili tesis için sigorta poliçesi düzenlenecek, poliçe başlangıcından itibaren altı ay içinde aynı risk inceleme tekrar edilecektir. Risk inceleme sonucunda faaliyetin yapılacağı tesisin asgari sigortalama şartlarını sağlamadığının tespiti üzerine poliçe talebi reddedilecek, durum ruhsat vermeye yetkili kamu kurumlarına sigorta şirketince derhal yazılı olarak bildirilecektir.

Sigorta poliçesi yürürlükteyken yapılan risk inceleme sonucunda ilgili tesisin asgari sigortalama şartlarını kaybettiğinin tespiti halinde mevcut sigorta teminatı askıya alınacak, durum ruhsat vermeye yetkili kamu kurumlarına ve yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere sigorta şirketince derhal yazılı olarak bildirilecektir. Yapılacak bildirimden itibaren bir buçuk ay içerisinde, askıya alınan sigorta teminatı ilgili gerçek veya tüzel kişinin talebi üzerine sigorta şirketince yaptırılacak risk inceleme sonucunda tekrar yürürlüğe alınmazsa mevcut poliçe bildirim tarihinden geçerli olmak üzere feshedilip, durum ruhsat vermeye yetkili kamu kurumları ile faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişilere sigorta şirketince derhal yazılı olarak bildirilecektir. Askıya alınan sigorta teminatının tekrar yürürlüğe alınması durumunda ruhsat vermeye yetkili kamu kurumlarına ve faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişilere sigorta şirketince yazılı olarak bildirilecektir.

Sigorta poliçe talebinin reddine veya sigorta teminatının askıya alınmasına ilişkin olarak sigorta şirketince yapılan bildirim üzerine poliçe konusu tesisteki faaliyet ilgisine göre sigorta poliçesi düzenlene veya sigorta teminatının tekrar yürürlüğe alınmasına kadar ilgili kamu kurumlarınca durdurulacaktır.

Sigorta poliçesinin feshedildiği durumda yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere verilen faaliyet ruhsatı ilgili kamu kurumlarınca bir ayı geçmemek üzere belirlenecek sürede iptal edilecektir.

Sigorta talebinin reddine ilişkin olarak sigorta şirketince yapılan bildirimden itibaren bir buçuk ay içinde, ilgili gerçek veya tüzel kişinin talebi üzerine sigorta şirketince yeniden yaptırılacak risk inceleme sonucunda faaliyetin yapılacağı tesisin asgari sigortalama şartlarını sağladığının tespiti üzerine ilgili tesiste çalışan sigorta kapsamına dahil personel için sigorta poliçesi düzenlenecektir.

Sigorta teminatının tekrar yürürlüğe alınması durumunda, mevzuatın aradığı diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, bu durumun bildiri üzerine ilgili kamu kurumlarınca faaliyetlerin devamına karar verilebilecektir.

Türkiye’de genel sorumluluk sigortası branşında ruhsatı bulunan bütün sigorta şirketleri sigorta poliçesini yapmak zorundadırlar.

2.4- Sigorta Tarife ve Talimatı

06.05.2015 tarih ve 29347 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’na hazırlanan “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği” ile düzenlenmiştir.

Sigortanın teminatları sakatlanma ve ölüm halinde kişi başına 150.000 TL, net prim ise 700 TL olarak belirlenmiştir. Sigorta konusu işletmelerde gerçekleşen kazalarda sakatlanma ve ölüm teminatları

için ayrı ayrı olmak üzere kaza başına 1.500.000 TL'yi (bir buçuk milyon) aşan hasar ilgili sigorta şirketlerince Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenecek Olağandışı Riskler Yönetim Merkezine zorunlu olarak reasüre edilecektir. Söz konusu zorunlureasürans limitine kadar olan hasarlar için ilgili sigorta şirketlerince isteğe bağlı olarak reasürans koruması temin edilebilecektir.

Sigorta ettiren, sigortalanan personele ilişkin güncel bilgileri ilgili değişiklikten itibaren 5 gün içinde ilgili sigorta şirketine bildirecektir. Sigortalanan personelin sigorta konusu olmaktan çıkması halinde, kalan günlerin primleri, gün esasına göre, sigorta ettirene iade olunacaktır.

Zorunlu sigorta 10 kişiyi aşan üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personele sahip işletmeler için geçerlidir. Sigorta konusu işletmelerde poliçe vadesi içinde gerçekleşen istihdam değişiklikleri sonucunda sigorta konusu personel sayısının 10 kişiyi geçmesi durumunda vade bitimine kalan gün ve değişiklik sonrası toplam personel sayısı esas alınarak ilgili sigorta şirketlerince zorunlu sigorta yapılacaktır.

Sigorta poliçesi vadesi içinde, yer altı ve yer üstü kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek veya tüzel kişinin ilgili mevzuata uygun olarak değişmesi halinde sigorta şirketi bu durumun kendisine bildirilmesini müteakip mevcut poliçenin asgari sigortalama şartlarının bulunmaması sebebiyle sonlandırılmasına karar vermezse mevcut poliçe yeni gerçek veya tüzel kişiyle kendiliğinden devam edecektir.

2.5- Sigorta Teminat Türleri

2.5.1- Ölüm Teminatı

Sigorta ile teminat altına alınan bir kaza, sigortalının kaza tarihinden itibaren iki yıl içinde ölümüne yol açtığı takdirde, teminatın tamamı, sigortalının kanuni varislerine ödenecektir.

2.5.2- Sakatlık Teminatı

Sigorta ile teminat altına alınan bir kaza, sigortalının kaza tarihinden itibaren iki yıl içinde sakatlığına yol açtığı takdirde, tıbbi tedavinin sona ermesi ve sakatlığın kesin olarak tespiti sonucunda, sakatlık tazminatı ilgili genel şartlarda yer alan sakatlık türleri ve oranları dahilinde sigortalıya ödenecektir. İlgiligenel şartlarda düzenleme yapılmıyaya kadar Karayolu Yolcu Taşımacılığı Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Genel Şartlarında yer alan sakatlık türleri ve oranları esas alınacaktır.

2.6- Mevcut Poliçeler

06.05.2015 tarihinden itibaren sigortaya tâbi faaliyeti bulunan gerçek ve tüzel kişiler, aynı veya benzer teminatı sağlayan sigorta poliçeleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, bir buçuk ay içinde sigorta talebinde bulunmak zorundadırlar.

Sigortaya tâbi faaliyeti bulunan gerçek ve tüzel kişilerce düzenlettirilmiş olan aynı teminatı sağlayan sigorta poliçeleri, aranan sigorta poliçesinin tanzim edilmesi kaydıyla, ilgililerin talebi üzerine, gün esaslı olarak feshedilebilecek veya aranan sigorta üzerine ek teminat sunacak şekilde herhangi bir ek prim alınmadan uyarlanabilecektir.

3- SONUÇ

06.05.2015 tarih ve 29347 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan “Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği”ne göre yer altı kömür madenciliği, kömürden gayri yer altı madenciliği faaliyetlerinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu faaliyetlerin icrası esnasında meydana gelebilecek kazalar sonucu tesislerinde istihdam ettikleri, üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personeli için sigorta poliçesi yaptırmak zorundadırlar.Yasal zorunluluk 10 işçiyi aşan üretim ve üretim hazırlığı faaliyetinde bulunan personele sahip işletmeler için geçerlidir.Sigortanın teminatları sakatlanma ve ölüm halinde kişi başına 150.000 TL, net prim ise 700 TL olarak belirlenmiştir.

Sigorta konusu işletmelerde gerçekleşen kazalarda sakatlanma ve ölüm teminatları için ayrı ayrı olmak üzere kaza başına 1,5 milyon TL’yi aşan hasar ilgili sigorta şirketlerince Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenecek olağandışı riskler yönetim merkezine zorunlu olarak reasüre edilecektir.Olağandışı riskler yönetim merkezi, ilgili reasürans priminin zamanında Hazine Müsteşarlığı’nın hesabına aktarılmasından ve uygulamanın takibinden sorumlu olacaktır.

Sigorta poliçesi talebinin reddine veya sigorta teminatının askıya alınmasına ilişkin olarak sigorta şirketince yapılan bildirim üzerine poliçe konusu tesisteki faaliyet ilgisine göre sigorta poliçesi düzenlenene veya sigorta teminatının tekrar yürürlüğe alınmasına kadar ilgili kamu kurumlarınca durdurulacak,sigorta poliçesi yapılıncaya kadar faaliyetlere izin verilmeyecektir.Sigorta teminatının tekrar yürürlüğe alınması durumunda, mevzuatın aradığı diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, bu durumun bildirim üzerine ilgili kamu kurumlarınca faaliyetlerin devamına karar verilebilecektir.